

Quickscan flora & fauna ter plaatse van Klokenberg te Breda

REFERENTIE

M21B0271 (20220256)

15-7-2022

Quickscan flora & fauna ter plaatse van
Klokkenberg te Breda

In opdracht van:
Schonck, Schul & Compagnie – Makelaardij en
Vastgoedontwikkeling

Opgesteld door:
Jasper van Kessel

Projectnummer Stantec:
20220256

Documentnaam:
Quickscan flora & fauna Klokkenberg te Breda M21B0271
(20220256)

Datum:
15 juli 2022

Versie	Vrijgegeven door	Datum
Quickscan flora & fauna Klokkenberg te Breda M21B0271 (20220256)	Matthijs Ruytenbrug	15-07-2022

Postadres
Postbus 270
2600 AG DELFT
T015 7511600

Bezoekadres
Poortweg 4D
2612 PA DELFT
www.stantec.com/nl

KVK Haaglanden 27 18 43 23
BNP Paribas 22 76 53 920
IBAN NL75BNPA0227653920 BIC BNPANL2A
Stantec BV is ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 en VCA** gecertificeerd

Het is niet toegestaan de inhoud en/of vorm van door Stantec opgestelde rapportages aan te passen.

Inhoudsopgave

1.0 Samenvatting	1
2.0 Conclusies en aanbevelingen	2
2.1 Gebiedsbescherming	2
2.2 Soortenbescherming	2
3.0 inleiding	5
3.1 Aanleiding en doel	5
3.2 Huidige Situatie en omgeving	5
3.3 Geplande ontwikkelingen	8
3.4 Onderzoeksmethodiek	9
4.0 Gebiedsbescherming	11
4.1 Natura 2000	11
4.2 Natuurnetwerk Nederland	13
5.0 Soortenbescherming (flora & Fauna)	14
5.1 Flora	14
5.2 Vogels	14
5.3 Vleermuizen	17
5.4 Grondgebonden zoogdieren	19
5.5 Reptielen, Amfibieën en vissen	21
5.6 Insecten (ongewervelden)	22
5.7 Houtopstanden	22
Bronvermelding	23

Bijlage 1: Wettelijk kader

1.0 SAMENVATTING

Locatienaam	Klokkenberg te Breda
Soortenbescherming	Ja (algemene broedvogels, huismus, kleine marterachtigen, steenmarter, poelkikker, alpenwatersalamander en de vinpootsalamander)
Nader onderzoek noodzakelijk	Ja (huismus, kleine marterachtigen, steenmarter, poelkikker, alpenwatersalamander en de vinpootsalamander)
Mitigerende maatregelen	Mogelijk
Natura 2000	Geen maatregel nodig
Natuurnetwerk Nederland	Geen maatregel nodig
Houtopstanden	Geen maatregel nodig

2.0 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Een quickscan flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) is uitgevoerd op de Klokkenberg te Breda op 16 mei 2022. Uit het onderzoek komen conclusies naar voren die zijn onderverdeeld in gebied bescherming en soortbescherming. Deze worden hieronder beschreven.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Het is niet uit te sluiten dat de ruimtelijke ontwikkeling een negatief effect kan hebben op de omliggende natura 2000 gebieden. Een stikstofberekening is echter onderdeel van het bestemmingsplan en zal daarin worden opgenomen om hierover uitsluitel te kunnen geven. Voor de natuur netwerken Nederland geldt dat de regels opgenomen in het al bestaande bestemmingsplan moeten worden aangehouden. Dit plan is al goedgekeurd en de werkzaamheden vallen daarbinnen.

2.2 SOORTENBESCHERMING

De onderstaande tabel (tabel 1) geeft een overzicht van de beschermde soortgroepen. In de tabel wordt aangegeven voor welke soorten maatregelen en/of nader onderzoek van toepassing is. Verdere toelichting daarop wordt beschreven onder de tabel.

Tabel 1 Overzicht van de te nemen maatregelen

Soortgroep	Soort	Vervolgonderzoek/Maatregel	Wanneer
Flora	-	-	-
Vogels met jaarrond beschermd nest	Huisbus	Nader onderzoek noodzakelijk	10 maart tot 20 juni
Algemene broedvogels		Het rooien van bomen de bouw moeten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd	Buiten reguliere broedseizoen (half maart tot half juli)
Gebouwbewonende vleermuizen		Nader onderzoek noodzakelijk	Half mei tot half juli en half augustus tot september
Boom bewonende vleermuizen		Nader onderzoek noodzakelijk	Half mei tot half juli en half augustus tot september
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter en kleine marterachtigen	Nader onderzoek noodzakelijk	6 weken van maart t/m augustus of 12 weken

			buiten deze optimale periode
Reptielen, amfibieën en vissen	Poelkikker, vinpoot- en alpenwatersalamander	Nader onderzoek noodzakelijk	Maart tot september
Insecten (ongewervelden)	-	-	-

Houdt rekening dat de zorgplicht altijd van toepassing is en eist om voorzichtig te handelen met alle voorkomende flora en fauna. Dat geldt voor zowel wettelijk beschermde als niet beschermde flora en fauna (zie bijlage 1 voor extra toelichting).

Vogels met jaarrond beschermd nest

Voor de huismus is niet uit te sluiten dat de soort kan broeden in de aanwezige bebouwing. Door de sloop van het schoolgebouw maar de instandhouding van de gymzaal zijn geschikte gaten ontstaan waarin huismussen broedgelenheid kunnen vinden. Het gaat daarbij voornamelijk om de plaatsen waar de draagbalken van het oude plafond van de school in de muur van de gymzaal zijn verwijderd.

Nader onderzoek na deze soort wordt noodzakelijk geacht. Huismussen kunnen worden geïnventariseerd in de optimale periode van april tot half mei. Dan zijn twee onderzoek rondes voldoende. Het is mogelijk buiten deze optimale periode te inventariseren. Dan zijn vier onderzoek rondes nodig van 10 maart tot 20 juni. Voor beide periode geldt dat een tussenpose van 10 dagen gehanteerd moet worden.

Algemene broedvogels

Algemene broedvogels kunnen voorkomen in de omliggende bossen en zelfs in of op de bebouwing. Daar zijn vele gaten in aanwezig waar vogels potentieel kunnen broeden. De witte kwikstaart broed vermoedelijk boven op het dak van de gymzaal.

Voor de algemeen voorkomende broedvogels volstaat de zorgplicht. Hierbij geldt dat voldoende zorg gedragen dient te worden voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van dieren te voorkomen. Broedende vogels in en direct rond het plangebied mogen niet verstoord worden met de voorgenomen ontwikkeling. De rooi- en/of sloop/bouwwerkzaamheden dienen daarom gestart te worden buiten de reguliere broedperiode (half maart tot half juli). Voor alle vogels geldt dat actieve vogelnesten mogen nooit verplaatst worden zonder een ontheffing.

Vleermuizen

In het plangebied zijn geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Namelijk in de vorm van de oude gymzaal met de open spouwmuur. De loshangende schors aan enkele bomen lijkt ongeschikt doordat het om kleine oppervlakte gaat. Wel is een spechtenest/holte aangetroffen waarvoor het niet uit te sluiten valt dat vleermuizen daarvan gebruik van kunnen maken. Het bevindt zich op drie meter van het plangebied. Aangezien toch al nader onderzoek voor gebouw bewonende soorten noodzakelijk is wordt geadviseerd direct boom bewonende soorten mee te nemen in het nader onderzoek.

Het nader onderzoek naar vleermuizen loopt in verschillende periodes. Half mei tot half juli is de kraamtijd. Daarin vinden drie onderzoek rondes plaats. Vervolgens nog twee rondes in de paartijd half augustus tot eind september. Doormiddel van een batdetector kan achterhaald worden welke soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

Kleine marterachtigen, boommarter en de steenmarter kunnen gebruik maken van het plangebied en/of de omgeving. De bosrijke omgeving is geschikt voor deze soorten. Binnen het plangebied kunnen de soorten gebruik maken van de puinhopen en de kruipruimte van de gymzaal. Om dit uit te sluiten is nader onderzoek noodzakelijk.

Nader onderzoek wordt uitgevoerd doormiddel van wildcamera's (Mostela, struikrover, boomcamera) en spoorplanken zoals staat voorgeschreven in het document 'kleine marterachtigen', geschreven door de provincie Brabant. Nader onderzoek kan plaatsvinden in de optimale periode van maart tot augustus en de onderzoek duur bedraagt dan 6 weken. Buiten de optimale periode, de rest van het jaar, is onderzoek ook mogelijk. Dan wel met een onderzoeksduur van 12 weken.

Amfibieën

Voor de amfibieën geldt dat de poelkikker, bastaardkikker (vrijgestelde soort), vinpoot- en alpenwatersalamander op voorhand niet goed zijn uit te sluiten. Tijdens het veldbezoek zijn namelijk groene en bruine kikkers waargenomen in de aanwezige poelen en het habitat lijkt geschikt voor hierboven genoemde soorten.

Nader onderzoek voor de poelkikker kan doormiddel van luisterrondes en/of het afvangen van dieren om te kijken om welke soort het gaat. Voor het afvangen van dieren is het mogelijk te inventariseren van maart tot september met tussenpose van 10 dagen.

Voor de salamanders geldt dat de dieren kunnen worden afgevangen in een periode van maart tot augustus met een tussenpose van 14 dagen. Er kan gekeken worden naar juveniele en/of volwassen dieren en eitjes. Dat geldt ook voor de poelkikker.

Overige soorten

Voor de overige soortengroepen geldt dat een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming of maatregelen niet noodzakelijk worden geacht door het ontbreken van geschikt leefgebied.

3.0 INLEIDING

3.1 AANLEIDING EN DOEL

Stantec heeft van Schonck, Schul & compagnie opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming aan de Klokkenberg te Breda.

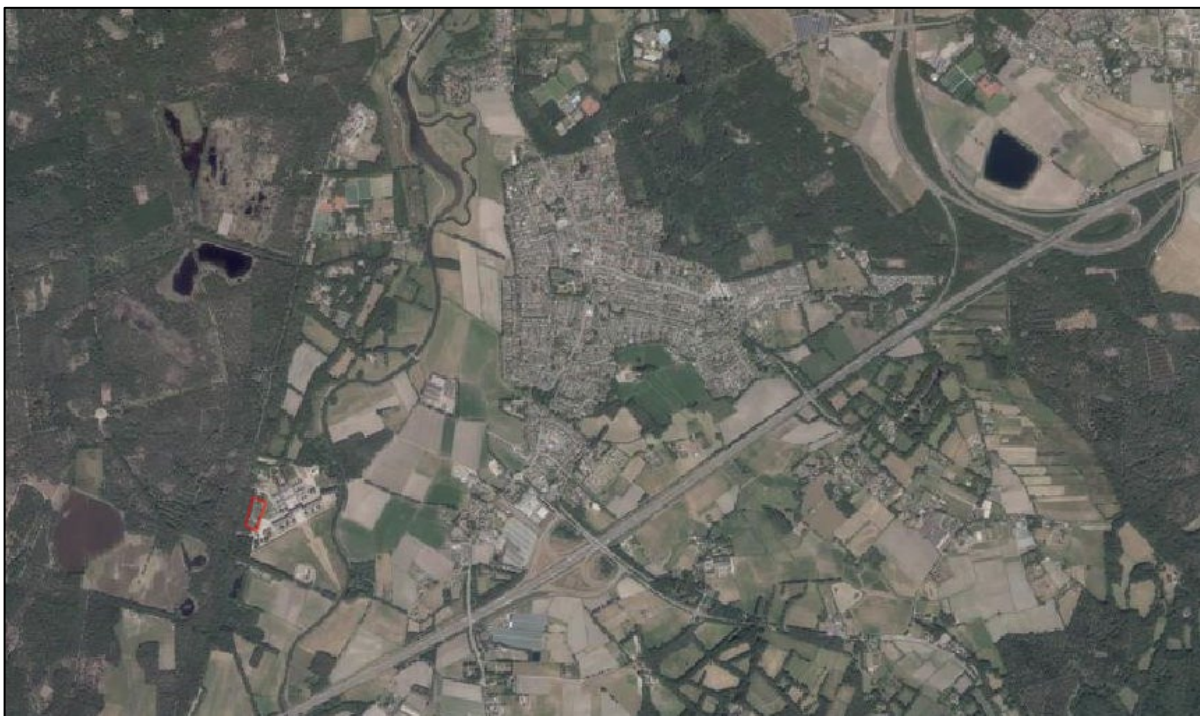
Op voormalig landgoed De Klokkenberg vindt sinds enkele jaren een transformatie tot woongebied plaats. Dit gebeurt stap voor stap in fasen. In de 'Boskamer' liggen nog enkele percelen die voor woningbouw in aanmerking komen. In het huidige bestemmingsplan De Klokkenberg (vastgesteld dd. 04-06-2014) is hiervoor al een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Voorwaarde voor de wijziging naar wonen is het beëindigen van de onderwijsactiviteiten op de locatie. Dat is inmiddels gebeurd, waardoor de ontwikkeling plaats kan vinden.

Het plangebied biedt ruimte voor drie woongebouwen, waarbij ook ondergrondse parkeerruimten worden gerealiseerd. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt gebruik gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan.

Het is volgens nationale- en internationale regelgeving verplicht om alvorens de ingreep plaats gaat vinden een toetsing uit te voeren naar beschermde flora en fauna. Deze quickscan heeft dan ook als doel het inschatten van de (mogelijke) aanwezigheid van flora en fauna die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en/of de geplande ingrepen mogelijk een negatieve invloed kunnen hebben op deze soorten. Wanneer een negatief effect niet uit te sluiten valt wordt een advies gegeven over de vervolg stappen.

3.2 HUIDIGE SITUATIE EN OMGEVING

De locatie bevindt zich aan de Klokkenberg te Breda tegen de bosrand langs het oude pand dat is gerenoveerd en op de plaats waar vroeger de school heeft gestaan (figuur 1). Het betreft het perceel 2518, sectie H in de kadastrale gemeente Ginneken.

Figuur 1: Ligging plangebied ten opzichte van Breda

De onderstaande foto's in figuur 2 geven een indruk van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 0.1 hectare en is in gebruik als opslagterrein voor overige bouwgrond, voor het grootste deel is het braakliggend terrein. Tevens is de gymzaal van het oude schoolgebouw intact gebleven als opslag plaats voor bouwmaterialen. Doordat de oude school van de gymzaal is verwijderd zijn open spouwmuren en andere gaten ontstaan. Het dak is een plat zwart dak. Aan de onderkant is toegang tot de kruipruimte die onder de (vroegere) kleedkamers heeft gezeten. Verder wordt rondom het de gymzaal het terrein gebruikt door de bouwvakkers die daar een keet en enkele containers hebben staan.

Verder is het terrein deels omringt door een bosrand. De rand bestaat uit eiken, berken en beuken. In het bos daarachter zijn ook grove dennen, kastanjes, vlier en andere soorten aangetroffen. Aan de andere zijde staan enkele wilgen en eiken in groepjes bij elkaar gepland. Op het terrein zelf zijn zandhopen aanwezig voor de opslag van grond. Daarachter liggen enkele poelen. Deze zijn ontstaan door de sloop van de school en het verwijderen van de fundering. In enkele poelen is een watervegetatie ontstaan met onder andere drijvend fonteinkruid, grote waterweegbree en riet. Tijdens het veldbezoek zijn bruine en groene kikkers in en rondom de poelen waargenomen.

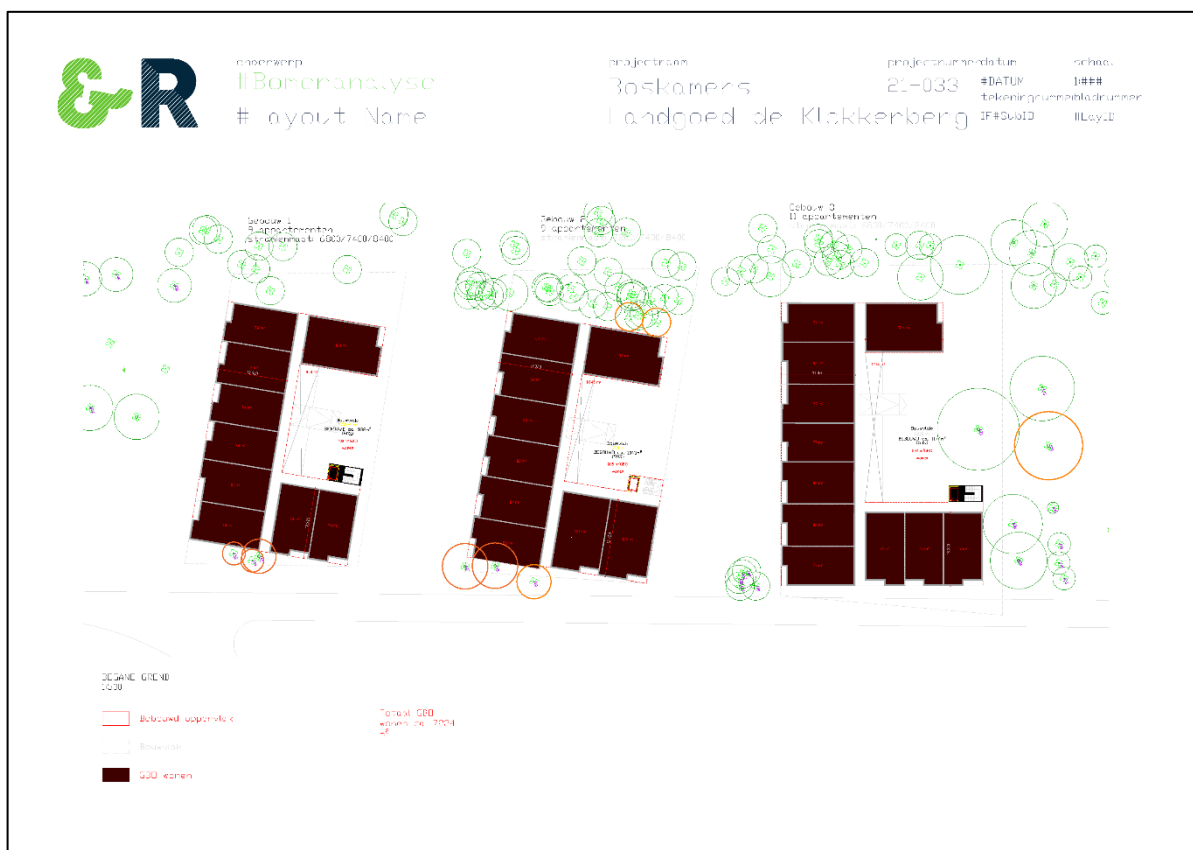

Figuur 2: Bovenstaande foto's geven een impressie van het plangebied.

Naast het bouwterrein ligt het grote pand van de klokkenberg. Dat is het oude tuberculose sanatorium van Nederland. Dit is in zijn geheel gerenoveerd. Daarin zijn vleermuis, huismus en gierzwaluw gelegenheden in de bebouwing ingebouwd.

3.3 GEPLANDE ONTWIKKELINGEN

Het voormalige schoolgebouw is inmiddels gesloopt voor de geplande nieuwbouw. Wel bevindt zich aan de noordzijde van het terrein nog een voormalige gymzaal. Deze is nog in gebruik als opslagplaats. De ontwikkeling betreft de realisatie van drie nieuwe appartementencomplexen van drie bouwlagen. Gebouwen 1 en 2 bieden ruimte voor 9 appartementen per bouwlaag, dus 27 per gebouw. Het meest noordelijk gelegen gebouw 3 biedt ruimte voor 11 appartementen per bouwlaag, dus 33 in totaal voor het gebouw. In totaal maakt de ontwikkeling 87 appartementen mogelijk. De parkeerplaatsen bij de woningen zijn voorzien in een parkeerkelder. In deze kelder komen ook de bergingen voor de woningen. Figuur 3 geeft een indicatief plan weer van de ruimtelijke ontwikkeling.

Figuur 3: Indicatieve tekening van de ruimtelijke ontwikkeling.

3.4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek bestaat uit drie stadia. Er is gestart met de literatuurstudie, gevolgd door een veldbezoek en eindigend met een toetsing aan de wet.

Bij de literatuurstudie is gebruikt gemaakt van de volgende bronnen:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).
- Kadaster en kaartmateriaal
- Regionale Verspreidingsatlassen
- Verenigingen en eigenaren

Op basis van deze (verspreiding) gegevens is een inschatting gemaakt van de mogelijke aanwezigheid van (beschermde) soorten in het plangebied en de omgeving. Verder is gekeken naar de nabijheid van Natura 2000-gebieden en gebieden die behoren bij het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Vervolgens heeft een oriënterend veldbezoek plaats gevonden ter plaatse van het plangebied en de directe omgeving. Tijdens het veldbezoek is geïnventariseerd welke beschermde en bedreigde dieren en plantsoorten er kunnen voorkomen. Dit is gebaseerd op de van aanwezig biotoop,

geluidswaarneming, rustplaatsen, nesten, hollen, en sporen zoals geuren, paden, vacht en uitwerpselen.

Aan de hand van de gegevens van de literatuurstudie en het oriënterend veldbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten er voorkomen. Deze soorten worden getoetst aan de Wet natuurbescherming. Aan de hand hiervan is gekeken wat de effecten van de werkzaamheden zijn op de te verwachten soorten, hoe dit geminimaliseerd kan worden (mitigerende maatregelen) en voor welke soorten een ontheffing nodig is.

Het veldbezoek vond plaats op 16 mei 2022 tussen 10:30 en 11:50 uur. Het was 20 graden Celsius. Eerst scheen de zon, aan het einde van het veldbezoek is een flinke regenbui overgekomen. Daarbij gepaard een windkracht 4. Een tweede veldbezoek heeft plaatsgevonden op woensdag 18 mei 2022 tussen 10:00 en 11:30. Droog weer 18 graden en windkracht 2. Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van een verrekijker.

De quickscan flora en fauna biedt geen volledige garantie van de aanwezige soorten. Het betreft een momentopname waarvan het doel is te controleren welke soorten in het gebied voorkomen. Voor de soorten waarvan redelijkerwijs niet uit te sluiten valt dat ze aanwezig kunnen zijn wordt nader onderzoek geadviseerd.

4.0 GEBIEDSBESCHERMING

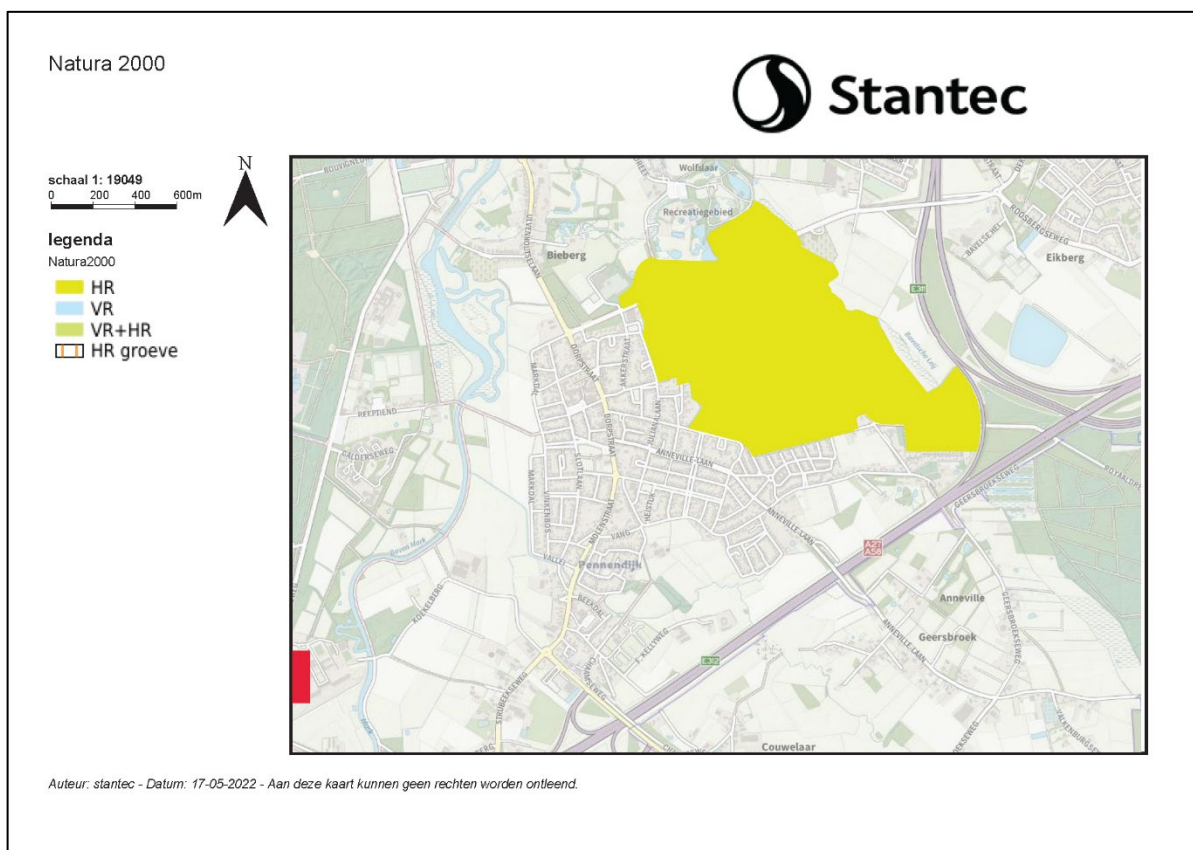
Het plangebied kan vallen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied. Ook kan de voorgenomen ingreep mogelijk een negatief effect hebben op het natuurgebied door trilling, geluid, licht of stikstofdepositie. Voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het hinderlijk wanneer de werkzaamheden binnen de grenzen vallen en de kernwaarden van het gebied aanpassen. Als ze daarbuiten vallen zijn in principe geen maatregelen van toepassing tenzij duidelijke hinder voor het gebied niet uit te sluiten valt, hier moet een beoordeling op plaatsvinden.

4.1 NATURA 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Ministerie van Landbouw, 2021) is het 'Ulvenhoutsebos'. Dit ligt op circa 2.3 km van het plangebied (zie figuur 4). Binnen dit Natura 2000-gebied komen de volgende stikstofgevoelige habitattypen voor zoals aangegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 2: Overzicht van de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000 gebied het 'Ulvenhoutsebos'.

Habitatnummer	Habitat type
H9120	Beuken- eikenbossen met Hulst
H9160A	Eiken- haagbeukbossen (hogere zandgronden)
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)

Figuur 4: Kaart van de Natura 2000-gebied (Ulvenhoutsebos) ten opzichte van het plangebied.

Bij de werkzaamheden kunnen effecten optreden als verdroging, vernatting, trillingen, geluidsverstooring of lichtvervuiling. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, en de geringe afstand die de effecten kunnen afleggen, wordt hier geen invloed van verwacht.

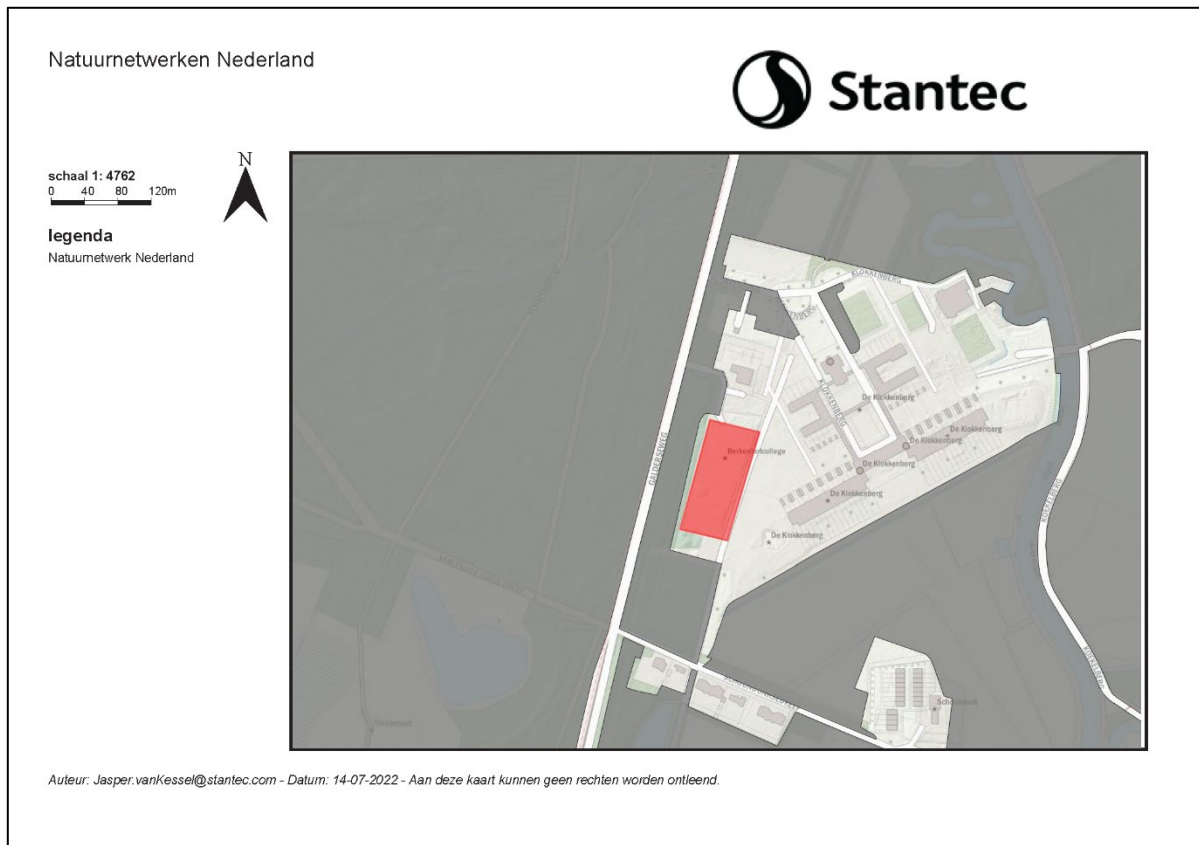
Daarnaast kan bij de uitvoering van de werkzaamheden stikstof vrijkomen. De aanlegfase is momenteel vergunningsplicht vrij voor tijdelijke stikstofdepositie (F.B.J. Grapperhaus, 2021). Derhalve hoeft alleen gekeken te worden naar de uitstoot van stikstof voor de nieuwe situatie. Daarnaast kan bij de uitvoering van de werkzaamheden stikstof vrijkomen. Vanaf 1 juli 2021 is de 'Spoedwet aanpak stikstof' van kracht. Met deze spoedwet is artikel 2.9a toegevoegd in de Wet natuurbescherming. De strekking van dit artikel is dat de tijdelijke activiteiten voor de bouwsector niet hoeven te worden getoetst. Kortom, voor de bouwfase hoeft geen berekening naar de stikstofdepositie te worden uitgevoerd. Derhalve hoeft alleen gekeken te worden naar de uitstoot van stikstof voor de toekomstige situatie. Gezien de afstand tot het 'Ulvenhoutsebos' kan mogelijk stikstofdepositie plaatsvinden. Een berekening naar stikstofdepositie met de verplichte AERIUS Calculator kan hier uitsluitsel over geven. Geadviseerd wordt om een onderzoek stikstofdepositie uit te voeren.

Toetsing

Gezien de afstand tot de beschermde gebieden is het mogelijk dat deze een nadelig effect hebben op de omliggende beschermde gebieden. Derhalve is het uitvoeren van een Aeries berekening noodzakelijk.

4.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Rondom het plangebied zijn onderdelen van de Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebied aanwezig op ongeveer 5 meter afstand. Deze gebieden vallen onder de natuurbeheertype 'N16.03 Droog bos met productie'. Het plangebied bevindt zich op direct langs de grenzen van de NNN-gebieden (zie figuur 5).

Figuur 5: Kaart van de Natuurnetwerken Nederland ten opzichte van het plangebied.

Droog bos met productie bestaat uit aangeplante soorten van voornamelijk eik, beuk, douglas, lariks of fijnspar. Het komt vooral voor op droge zandlandschappen op de Veluwe, Drenthe en Brabant. De oudere bossen of grenzend aan oud bos hebben een relatief hoge natuurpotentie vooral wanneer deze gevarieerde structuur met substantieel aandeel zware bomen en dood hout hebben. Het bos aangrenzend aan de klokkenberg bestaat voornamelijk uit grove dennen (origineel aangeplant) met daartussen verjonging van loofhout. De natuurwaarde is momenteel relatief laag maar kan wel van belang zijn in de omgeving. Verder wordt benoemd dat de biodiversiteit vooral bestaat uit paddenstoelen, korst- en bladmossen, enkele vaatplanten, insecten en broedvogels. De meeste soorten hebben geen last van de externe werking. Voor de broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten de algemene broedperiode van start gaan. Deze zullen dus geen hinder ondervinden van de werkzaamheden tijdens het broeden. De afbakening van de NNN is dat het productiebos gedomineerd moet worden door loofbomen en naaldboomsoorten. Verder dat de houtoogst periodiek plaatsvindt en meer dan 20% van de bomen van het areaal van het betreffende bosgebied van buiten Europa zijn ingevoerd. Deze doelstelling komt niet in gevaar met de werkzaamheden. Tevens zijn de plannen al in het geldend bestemmingsplan uitgewerkt. Uit de

toetsing is destijds tevens geen hindering aangemerkt behalve dat lichthinder voorkomen moet worden. Met de aanleg en de nieuwe situatie dient daar dus rekening mee te worden gehouden. Dat staat ook omschreven in het lichtplan dat is opgenomen in het bestemmingsplan.

Toetsing

Het plangebied ligt buiten de contouren van NNN. Aangrenzend is een NNN-gebied aanwezig, 'Droog bos met productie'. Van de werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de doelstelling van de NNN. Daarbij moeten de richtlijnen worden aangehouden zoals opgenomen in het bestaande bestemmingsplan met het daarbij behorende lichtplan.

5.0 SOORTENBESCHERMING (FLORA & FAUNA)

Op basis van de verspreidingsgegevens van de geraadpleegde literatuur en het veldbezoek is gekeken welke beschermde soorten in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen en welke uitgesloten kunnen worden. De voorkomende soorten worden beschreven en getoetst aan de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

5.1 FLORA

Volgens informatie van de Nationale Databank Flora & Fauna (NDFF) zijn verspreidingsgegevens bekend van streng beschermde flora in de directe omgeving van het plangebied. Het gaat om de volgende soorten: dreps, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, knolspirea en de schubvaren.

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde flora en fauna. Doordat de het veldbezoek binnen de bloeiperiode valt van de meeste volgens het NDFF voorkomende soorten is het goed mogelijk geweest daarop te controleren. De omgeving bestaat uit een bosrijke omgeving en het terrein zelf is een braakliggend terrein met nog relatief weinig plantengroei. Dat komt doordat met zware wagens/machines door het terrein is gereden om zandhopen te verplaatsen. Dat is gebeurd voorafgaand aan de quickscan. Op dit terrein zijn enkele grassen en pioniersplantjes waargenomen. Tuinplanten zijn waargenomen bij de oude binnentuin van de school en rondom het aanwezige water zijn water gerelateerde planten zoals riet, pitrus, drijvend fonteinkruid en waterweegbree waargenomen. Muurgroeiers zijn niet gevonden binnen het plangebied.

Toetsing

Op basis van de bureaustudie en het veldonderzoek zijn geen beschermde soorten te verwachten in het plangebied. Derhalve wordt er geen negatief effect op beschermde flora verwacht door de geplande werkzaamheden.

5.2 VOGELS

De soortgroep vogels wordt onderverdeeld in jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels. Jaarrond beschermde nesten mogen het gehele jaar niet worden verwijderd, verplaatst of worden verstoord. Dat houdt in dat de nesten buiten het broedseizoen ook zijn beschermd. Voor deze groep is binnen de Wnb een categorisering gemaakt van 1 t/m 5. In bijlage 1 is dit toegelicht. Alle vogels vallen onder de vogelrichtlijn en onder de zorgplicht. Bij de algemene broedvogels zijn

nesten alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Deze soorten worden toegelicht bij jaarrond beschermde soorten.

Jaarrond beschermde nesten:

Volgens informatie van de NDFF zijn verspreidingsgegevens bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb). Deze zijn weergegeven in tabel 3.

Tabel 3: Alle soorten met jaarrond beschermde nesten volgens het NDFF van de laatste 5 jaar op een afstand van 0-1 km.

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	3
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4

In de nabij gelegen voormalige tuberculose sanatorium, zijn kasten ingebouwd voor gierzwaluwen, vleermuizen en huismussen. Deze zijn dus potentieel in de omgeving aanwezig. Voor de huismussen valt niet uit te sluiten dat ze gebruik kunnen maken van de gaten die zijn ontstaan door het verwijderen van de oude dakbalken. Huismussen hebben namelijk een rechte ondergrond nodig om op te broeden. Binnen de open spouwmuren ligt het isolatiemateriaal vaak scheef en is daardoor minder geschikt. Gierzwaluwen hebben minimaal 3 meter nodig, volgens de bijl2 documenten, om vrij uit te kunnen vliegen. De aanwezige gaten zijn niet hoog genoeg behalve het gat aan een van de bovenhoeken. Dit bevindt zich aan de achterkant van de bebouwing langs de bosrand. Gierzwaluwen zijn vrij honkvaste dieren en vliegen graag in vanuit een open ruimte. Doordat ze voorheen geen geschikte plaatsten hadden in het oude schoolgebouw (allemaal plat dak), worden ze nu ook niet verwacht in de oude gymzaal. Door de bosrand is het ook lastiger voor de gierzwaluwen om het gat te ontdekken.

Figuur 6: Gaten in het witte muurtjes ontstaan door het verwijderen van plafon balken zijn mogelijkheden voor huismussen om te broeden.

De oude gymzaal is in pandig gecontroleerd. De ramen stonden op een kier en derhalve kan dit toegang verlenen tot het pand. Er zijn geen nesten aangetroffen. Voor uilen is de gymzaal ongeschikt omdat er geen plaatsen zijn om te broeden en tevens is de gymzaal dagelijks in gebruik al opslag- en bouwplaats.

De omgeving is verder gecontroleerd op het voorkomen van nesten van roofvogels. Het bladerdek was niet volledig dichtgegroeid dus dit was redelijk goed mogelijk. Er zijn geen grote nesten aangetroffen. Ook in waarneming.nl zijn geen nesten genoteerd.

Algemene broedvogels:

Het plangebied is gecontroleerd op het voorkomen van nestgelegenheden voor algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek zijn de vink, roodborstje, zwarte roodstraat, witte kwikstaart, houtduif en merel waargenomen. Deze soorten kunnen in of rondom het plangebied broeden. Ze kunnen gebruik maken van het bos en zelfs enkele soorten van de bebouwing. Ze kunnen binnen of op de bebouwing broeden door het ontstaan van de nieuwe gaten. De witte kwikstaart bestaat het vermoeden, te zien aan het gedrag, dat ze een nest hebben boven op het dak. Derhalve worden algemene broedvogels verwacht.

Toetsing

In het plangebied zijn geschikte locaties aanwezig voor jaarrond beschermde soorten. Namelijk voor de huismus. Deze kan broeden in de gaten ontstaan door het wegnemen van de dakbalken van de oude school. Nader onderzoek voor deze soort is noodzakelijk. Voor de gierzwaluw wordt het plangebied ongeschikt geacht. Voor roofvogels geldt dat er geen indicatie is op de aanwezigheid van nesten. Voor de algemeen voorkomende broedvogels volstaat de zorgplicht. Hierbij geldt dat voldoende zorg gedragen dient te worden voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs

mogelijke dient te worden gedaan om het doden van dieren te voorkomen. Broedende vogels in en direct rond het plangebied mogen niet verstoord worden met de voorgenomen ontwikkeling. De rooi- en/of sloop/bouwwerkzaamheden dienen daarom gestart te worden buiten de reguliere broedperiode (half maart tot half juli). Voor alle vogels geldt dat actieve vogelnesten mogen nooit verplaatst worden zonder een ontheffing.

5.3 VLEERMUIZEN

Volgens informatie van het NDFF zijn verspreidingsgegevens bekend van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied. Het gaat om de laatvlieger, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis binnen een afstand van 0 tot 1 km. Op een afstand van 1 tot 5 km zijn soorten waargenomen zoals de baardvleermuis, franjestaart, grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en de rosse vleermuis.

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen, foerageergebieden en de vliegroutes van vleermuizen. Hieronder worden deze besproken.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur in verblijfplaats onder te verdelen in gebouw- en boom bewonende soorten. Ze zijn onder de Wet natuurbescherming strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Boom bewonende vleermuizen kunnen gebruik maken van natuurlijk voorkomende schuilplaatsen zoals holtes, spleten, loshangend schors aan bomen en van grotten (Bij12, 2017). In onze stedelijk omgeving maken vleermuizen gebruik van ruimtes in bebouwing onder dakpannen, de spouwruimte en bijvoorbeeld zolders (Bij12, 2017). Sommige soorten maken gebruik van zowel bebouwing als natuurlijke schuilplaatsen.

Het plangebied is gecontroleerd op het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen. De bebouwing is geschikt voor vleermuizen. De bebouwing bestaat namelijk uit een oude gymzaal waarvan de school is los gesloopt. Daardoor zijn de spouwmuren volledig open komen te staan. Tevens zijn extra gaten ontstaan bij de sloop die ook toegang geven tot de spouw. Door het creëren van deze 'nieuwe' situatie zijn mogelijkheden ontstaan voor bebouw bewonende vleermuizen. Het dak is een plat dak, dit is minder geschikt voor vleermuizen. Echter geeft het gat in de bovenhoek van het gebouw toegang tot de ruimte tussen het de dakbedekking en het plafon.

Het plangebied is gecontroleerd op het voorkomen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. De bomen in de het plangebied zijn over het algemeen niet geschikt voor vleermuizen. De bosrand is gecontroleerd op holtes of loshangende schort. Enkel in één berk, die op 3 meter van het plangebied staat, is een spechtnest aangetroffen die potentieel door vleermuizen gebruikt kan worden. Loshangende schors is bij enkele eiken aanwezig maar het gaat om kleine hoeveelheden en oppervlakte. De locatie lijkt niet verdacht op boombewonende soorten maar het is niet volledig uit te sluiten.

Figuur 7: Foto van het spechtennest in de boom en een impressie foto van de gaten in de muren.

Vliegroutes en foerageergebied

Naast verblijfplaatsen zijn ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden beschermd. Vliegroutes zijn lijnvormige elementen, vaak een bomenrij of waterlichaam, waarlangs vleermuizen zich kunnen oriënteren. Vleermuizen hebben deze oriëntatie nodig om zich van hun verblijfplaats naar hun foerageergebied te verplaatsen. Foerageergebieden kunnen onder andere bestaan uit bomen, houtwallen, opgaande gewassen en open water (Bij12, 2017).

Binnen het plangebied komen lijnvormige elementen voor waar vleermuizen gebruik van maken. De bosrand kan gebruikt worden als lijnelement. Echter zijn in de omgeving genoeg bosranden aanwezig waarlangs de vleermuizen kunnen vliegen. Het wordt dus niet gezien als een essentieel element in de omgeving. Het plangebied kan worden gebruikt als foerageergebied. Echter zijn in de omgeving genoeg en grotere gebieden aanwezig waar de vleermuizen gebruik van kunnen maken.

Toetsing

In het plangebied zijn geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Namelijk in de vorm van de oude gymzaal met de open spouwmuren. De loshangende schors aan enkele bomen lijkt ongeschikt doordat het om kleine oppervlakte gaat. Wel is een spechtennest/holte aangetroffen waarvoor het niet uit te sluiten valt dat vleermuizen daarvan gebruik van kunnen maken. Het bevindt zich op drie meter van het plangebied. Aangezien toch al nader onderzoek voor gebouw bewonende soorten noodzakelijk is wordt geadviseerd direct boombewonende soorten mee te nemen in het nader onderzoek. Binnen het plangebied zijn geen essentiële lijnvormige elementen of foerageergebieden aanwezig.

5.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Volgens informatie van het NDFF zijn verspreidingsgegevens bekend van grondgebonden zoogdieren. In tabel 4 zijn de soorten benoemd en is onderscheid gemaakt in de beschermingsstatus.

Tabel 4: De volgens het NDFF waargenomen soorten in of nabij het plangebied van de laatste 3 jaar.

Soort	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten	Vrijgestelde soorten
Boommarter		X	
Eekhoorn		X	
Egel			X
Haas			X
Konijn			X
Rosse woelmuis			X
Bever	X		
Bunzing		X	
Damhert			
Ondergrondse woelmuis			X
Steenmarter		X	
Wezel		X	
Wild zwijn		X	

Op basis van het voorkomen de elementen (spechtenholtes, kruipruimte, puinhopen en het aangrenzend bosperceel) zijn soorten als kleine marterachtigen, boommarter en de steenmarter niet op voorhand uit te sluiten. De boommarter is het minst verdacht aangezien deze graag gebruik maakt van natuurlijk holtes. Deze is alleen aanwezig in de vorm van een spechtennest op 3 meter afstand van het plangebied.

Figuur 8: Overzicht van gaten die toegang geven tot de kruipruimte en de puinhopen die dekking kunnen geven voor marterachtigen.

De bomen rondom het plangebied zijn goed gecontroleerd op het voorkomen van eekhoorn nesten en zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Het bladerdek was nog redelijk open tijdens de controle. De bosrand is hierop gecontroleerd. De geïsoleerde bomen aan de andere zijde zijn ook gecontroleerd en daar is met zekerheid te zeggen dat geen nesten aanwezig zijn.

Binnen het plangebied zijn sporen van reeën aangetroffen. Niet van damherten. Sporen van de bever, zoals vraatsporen aan bomen, zijn niet aangetroffen. Ook zijn geen sporen, zoals opgeploegde grond, van het wilde zwijn aangetroffen.

Soorten als het konijn (waargenomen tijdens de quickscan), haas, egel en woelmuizen kunnen gebruik maken van het plangebied en/of de omliggende omgeving. Deze soorten zijn vrijgesteld en hiervoor gelden derhalve geen maatregelen.

Toetsing

Op voorhand valt uit te sluiten dat eekhoornnesten aanwezig zijn of dat de bever, damhert en het wilde zwijn gebruik maken van het plangebied. Vrijgestelde soorten zoals het konijn, haas, egel en woelmuizen kunnen aanwezig zijn maar door de vrijstelling kunnen de werkzaamheden zonder toetsing worden uitgevoerd. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat kleine marterachtigen, boommarters en/of de steenmarter gebruik maken van het plangebied, zoals de puinhopen of de ruimte tot de kruipruimte. Nader onderzoek wordt voor deze soorten dan ook geadviseerd uit te laten voeren.

5.5 REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN

Volgens informatie van het NDFF zijn verspreidingsgegevens bekend van streng beschermde reptielen en amfibieën in de directe omgeving van het plangebied. Beschermde vissen zijn in de omgeving niet waargenomen. Het gaat om de volgende amfibieën: alpenwatersalamander, bastaardkikker (vrijgestelde soort), poelkikker, heikikker. De kamsalamander en boomkikker zijn ook waargenomen maar op een afstand groter dan 1 km van het plangebied, de overige soorten daarbinnen. De hazelworm en levendbarende hagendis zijn ook in de omgeving waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen of vissen. Vissen zijn uit te sluiten doordat de aanwezige poelen niet aansluiten op waterlopen of daarvan onder invloed staan en te klein zijn van formaat. Voor de reptielen geldt dat het terrein niet geschikt wordt geacht. Er zijn vrijwel geen geschikte zandige bodems aanwezig met daarbij goede ruigtes en struwelen voor de levendbarende hagendis, ze zijn meer afhankelijk van heideterrein dat niet direct aangrenzend aanwezig is. De omgeving sluit dus niet goed aan op het biotoop van de levendbarende hagendis. De hazelworm is meer een bossoort en het braakliggende terrein wordt niet gezien als leefgebied voor deze soort. Deze zou potentieel kunnen voorkomen in het aangrenzend bos maar daar worden geen kapwerkzaamheden in uitgevoerd, hoogstens aan de rand worden enkele werkzaamheden uitgevoerd.

Figuur 9: foto van de aanwezige waterpartij.

Wel zijn juveniele groene en bruine kikkers waargenomen bij de poelen (kleine poelen met een maximale diepte van 30 cm) die aanwezig zijn binnen het plangebied. Deze soorten kunnen de poel dus bereiken. Daardoor zijn soorten als de poel- en bastaardkikker (vrijgesteld) niet uit te sluiten. De vinpoot- en alpenwatersalamander kunnen ook gebruik van maken van de poeltjes. De kamsalamander is op een grotere afstand waargenomen en is minder waarschijnlijk in dit soort habitat. De boomkikker en heidekikker worden uitgesloten. De poelen zijn te klein en voor de boomkikker ontbreekt het geschikte landhabitat, deze soort is ook waargenomen op een grotere afstand. Gezien zijn strenge voorkeurseisen wordt de soort niet verwacht op de locatie. De heikikker komt vaker voor op zuurdere gronden en is gerelateerd aan de vennen die voorkomen in heide,

hoogveen, laagveen en half natuurlijk grasland. Dat komt niet voor binnen het plangebied. De rugstreeppad is niet in de regio waargenomen en wordt om die reden uitgesloten.

Toetsing

Een negatief effect op de reptielen en vissen wordt op voorhand uitgesloten op basis van de aanwezige biotoop. Voor de enkele amfibieën geldt dat het niet uit te sluiten is dat ze gebruik maken van de poelen en het omliggend habitat. Dit geldt voornamelijk voor de poelkikker, bastaardkikker en de alpenwater- en vinpootsalamander. Voor soorten als de heikikker, heikikker en rugstreeppad lijkt het plangebied minder geschikt door het ontbreken van geschikt landhabitat.

5.6 INSECTEN (ONGEWERVELDEN)

Volgens informatie van de NDFF zijn verspreidingsgegevens bekend van streng beschermde insecten in de directe omgeving van het plangebied. Het gaat om de volgende soorten de bosbeekjuffer, gevlekte witsnuitlibel, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en de teunisbloempijlstaart. Al deze soorten zijn waargenomen op een afstand van 1 tot 5 km afstand van het plangebied.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten (wanneer onbeschermde is waargenomen ook vermelden). Op basis van het bestaande biotoop zijn de soorten niet te verwachten. Tijdens het veldbezoek waren weinig planten aanwezig binnen het plangebied door activiteit van zware wagens om zandhopen te verplaatsen. De genoemde soorten zijn vaak gelinkt aan stromend water of natuurgebieden met geschikt biotoop. De teunisbloempijlstaart is een soort die voor kan komen op pionierplanten. Momenteel is daar weinig van aanwezig binnen het plangebied en wordt de soort niet verwacht. Waardplanten voor de volgens het NDFF in de regio voorkomende soorten lijken dus te ontbreken.

Toetsing

Het voorkomen van beschermde soorten kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Er zijn dus geen negatieve effecten te verwachten op beschermde insecten.

5.7 HOUTOPSTANDEN

Er kan sprake zijn van een meldplicht, herplantingsplicht of een kapvergunning bij houtopstanden buiten de bebouwde kom wanneer het areaal groter is dan 0,1 ha of meer dan 20 laanbomen. Het plan is om alleen enkele bomen te kappen aan de zuidkant van het plangebied, dit zijn geen laanbomen. Tevens is het plangebied net binnen de 0.1 ha en hoeft daarom in ons inzien niet voldaan te worden aan deze plicht. Mogelijk is het verstandig voor de zekerheid contact op te nemen met het bevoegd gezag.

BRONVERMELDING

- Bij12. (2017). *Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis*. Utrecht: Bij12.
- Bij12. (2017). *Kennisdocument Gewone grootvleermuis*. Utrecht: Bij12.
- Didderen, K., Spitzen-Van der Sluis, A., de Bruin, A., Kuijsten, W., Kranenbarg, J., & Ronald, Z. (2000). *Kennisdocument Vissen & Amfibieën Natura 2000 Overijssel*. Nijmegen : RAVON .
Opgehaald van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/alpenwatersalamander>
- Dotinga, H. (2017, 04 10). *Vogelbescherming Nederland Broedseizoen*. Opgehaald van Vogelbescherming Nederland: <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/snoeien-in-het-broedseizoen-mag-dat>
- F.B.J. Grapperhaus . (2021). *Stikstofreductie en natuurverbetering*. Den Haag: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit .
- Ministerie van Landbouw, N. e. (2021, oktober 19). *Nature-2000*. Opgehaald van Nature-2000: <https://www.natura2000.nl/>
- Smit, G., & Zuiderwijk, A. (2020). *Handleiding voor het monitoren van reptielen in Nederland*. Nijmegen: RAVON.

Geraadpleegde Websites

- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdierverening.nl
- www.bij12.nl
- www.ndff.nl
- www.verspreidingsatlassen.nl
- www.vogelbescherming.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Bijlage 1: Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) vervangt sinds 1 januari 2017 drie wetten; Flora- en faunawet, de Boswet en Natuurbeschermingswet 1998. De Wnb is verantwoordelijk voor de bescherming van Nederlandse natuurgebieden, flora en fauna en houtopstanden. Provincies bepalen binnen het kader van de Wnb het natuurbeleid binnen hun gebied. Dat doen zij aan de hand van nationale en internationale regels. Onder de Wnb worden Natura 2000-gebieden, houtopstanden en soorten beschermt.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden binnen Europa ter behoudt en bevordering van biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden welke zijn aangewezen onder de Vogel- en Habitatrichtlijnen. Per Natura 2000-gebied zijn richtlijnen opgesteld welke soorten en habitattypen dient te worden beschermd. Voor Natura 2000-gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen en Nederland is verplicht om zowel soorten als habitattypen in een gunstige staat van instandhouding te houden of brengen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn in aanwijzingsbesluiten opgenomen voor Natura 2000-gebieden en worden per Natura 2000-gebied in een beheerplan uitgewerkt.

Handelingen of activiteiten binnen en buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij door het bevoegd gezag hier vergunning voor is verleend. Hierbij wordt het 'nee, tenzij' principe gebruikt. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen ontheffing aangevraagd te worden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen bekend als Ecologische Hoofdstructuur) bevat een netwerk van bestaande en aan te leggen natuurgebieden in Nederland. Het NNN heeft als doel om een samenhangend netwerk aan natuur te realiseren en hiermee de achteruitgang van natuurgebieden en biodiversiteit tegen te gaan. Dit wordt gerealiseerd door natuurgebieden, in de meeste gevallen Natura 2000-gebieden, te vergroten of met elkaar te verbinden door middel van inrichting en beheer van aangrenzende of aanliggende landbouwgrond of door verwerving. De Provincies zijn verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstellingen van de NNN-gebieden in een verordening (vaak natuurbeheerplan). Ook alle grote wateren (grote rivieren, Deltawateren, IJsselmeergebied en Waddenzee) en de gehele Noordzee behoren tot het NNN. Voor deze gebieden is het Rijk verantwoordelijk. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Houtopstanden

De bescherming richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Onder houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen gelegen buiten de bebouwde kom, geldt een meldplicht, herplantingsplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Soortenbescherming

Onder de Wnb zijn soorten beschermd van de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijnen (1979) Habitatrichtlijnen (1992) en de verdragen van Bern en Bonn. Daarnaast zijn er nog '*andere soorten*' die beschermd zijn op nationaal niveau. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten vrijstelling of ontheffingen. In Nederland zijn alle vogelsoorten welke van nature voorkomen in Nederland, ruim 700 soorten, beschermd. Tevens worden ongeveer 230 andere Europese en nationale soorten beschermd.

Afwijken van de verbodsbepalingen is mogelijk wanneer aan de volgende drie criteria voor ontheffing of vrijstelling wordt voldaan:

- Het is alleen toegestaan om van een verbodsbepaling af te wijken wanneer er geen andere bevredigende oplossingen van de handeling mogelijk is;
- Er moet een in de wet benoemd belang zijn tegenover de afwijking van het verbod. In de wet is voor verschillende beschermingsregimes aangegeven wat deze belangen inhouden (bv. Volksgezondheid of openbare ruimte);
- De ingreep mag geen afbreuk zijn voor de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Wanneer aan deze drie eisen is voldaan, kan de ontheffing worden verleend. Tevens zijn voor bepaalde handelingen een vrijstelling mogelijk, zoals in de vorm van een gedragscode of provinciale verordening.

Verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten nagenoeg één op één aan bij bepalingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Dit houdt in dat de verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden tenzij een ontheffing wordt verleend (het 'nee, tenzij-principe').

Zorgplicht

Het is ieder zijn plicht om rekening te houden met in het wild levende flora en fauna, aangeduid als de zorgplicht, voor zowel beschermde als niet beschermde flora en fauna en hun directe leefomgeving. Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling gepland staat die mogelijk gevolgen hebben voor de natuurwaarden, dient u zich op de hoogte te stellen van de in het plangebied aanwezige natuurwaarde en kwetsbaarheid. De ruimtelijke ontwikkelingen kunnen namelijk gevolgen hebben voor deze natuurwaarden. U dient negatieve gevolgen hiervoor zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel beperken of ongedaan maken.

Jaarrond beschermde nesten:

- **Categorie 1:** Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- **Categorie 2:** Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing.
- **Categorie 3:** Nesten van vogels (niet-koloniebroeders), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- **Categorie 4:** Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
- **Categorie 5:** Vogels met jaarrond beschermde nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan. Deze soorten beschikken over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen wanneer de omstandigheden daar aanleiding voor geven.